

Από τη χωρο-αταξία, στη χωροταξία...

Η κρίση που διέρχεται το περιβάλλον στη χώρα μας δεν υπάρχει αμφιβολία πως είναι κρίση πολιτική. Συνδέεται άμεσα με όσα κάνουμε ή δεν κάνουμε για να διατηρηθεί πρωτίστως η χωρο-αταξία στη χώρα μας, αντί της εύλογης απαίτησης και πρακτικής της χωροταξίας, που εφαρμόζεται διεθνώς.

Αυτό το χρόνιο έλλειμμα του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού έχει οδηγήσει στη χώρα μας σε στρεβλώσεις, αλλά και μεγάλες υστερήσεις στην αναπτυξιακή πορεία της. Ένα κράτος που δεν προετοιμάζει εγκαίρως τις εκτάσεις και τις υποδομές των περιοχών για την οικιστική και την υπόλοιπη ανάπτυξη, είναι ανέτοιμο να προστατεύσει το περιβάλλον και ταυτόχρονα να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για μια καλύτερη ποιότητα ζωής των κατοίκων της. Αλλά και ένα κράτος που εμπνέει στους πολίτες του τις ιδέες της άναρχης και αυτόνομης πρωτοβουλίας στην «αξιοποίηση» του χώρου, παύει να είναι κράτος κοινωνικού δικαίου.

Την αναστροφή αυτής της πορείας προφανώς επιδιώκει η ανακοίνωση από την κυβέρνηση, με μεγάλη καθυστέρηση για την οποία δεν ευθύνεται μόνο η παρούσα, του Εθνικού Χωροταξικού Σχεδίου. Ακόμη και η πολιτική (με τη στενή ή ευρύτερη έννοιά της) είδε πλέον τα αδιέξοδα που έχουν δημιουργηθεί και επιχειρεί να τα προσπεράσει. Επιτυχώς ή όχι, είναι κάτι που δεν μπορούμε να πούμε σήμερα, καθώς ακόμη δεν έχουμε μελετήσει, όπως οφείλουμε και θα πράξουμε τις αμέσως επόμενες ημέρες, το σχέδιο που ανακοινώθηκε και τα κείμενα που το συνοδεύουν.

Θα σταθούμε, ωστόσο, σε ένα σημείο που κατά τη γνώμη μας είναι καίριο για την προσπάθεια. Και αυτό είναι η αυθαίρετη δόμηση, εντός και -κυρίως- εκτός σχεδίου. Ένα πρόβλημα μείζον και διαχρονικό, που κατά δήλωση του αρμόδιου υπουργού -δήλωση που συνόδευσε την ανακοίνωση του Εθνικού Χωροταξικού Σχεδίου- θα αντιμετωπιστεί. Ο χρόνος και ο τρόπος δεν προσδιορίστηκε και αυτό μπορεί να αποβεί εξαιρετικά αρνητικό, αν δεν προληφθεί αμέσως η ανοικοδόμηση νέων αυθαιρέτων, που μετά τη δήλωση και ενόψει εκλογών, πρέπει να θεωρείται ότι ως φαινόμενο θα παρουσιάσει έξαρση. Αυτό είναι που μας τρομάζει.

Γιατί έρχεται σε μια στιγμή που το ΤΕΕ, σε στενή και συστηματική συνεργασία με ανώτατους δικαστικούς λειτουργούς, δικηγόρους, καθηγητές Πανεπιστημίου και άλλους εξειδικευμένους επιστήμονες, καθώς και την Αυτοδιοίκηση, επιχειρεί με νηφαλιότητα να καταγράψει ουσιαστικά και ολοκληρωμένα το πρόβλημα, αλλά και να περιγράψει με τρόπο τεκμηριωμένο και κοινωνικά δίκαιο συγκεκριμένες προτάσεις, όπως και τα «βήματα» που θα πρέπει να ακολουθήσουμε για την εξάλειψή του.

Και αυτό θα γίνει πολύ σύντομα. Στο ενδιάμεσο, ωστόσο, θα χρειαστεί να εκφραστεί συνολικά και καθολικά η πολιτική βούληση, ώστε να αποτραπεί η επιδείνωση της κατάστασης. Θα χρειαστεί να συνειδητοποιήσουν όλοι αυτό που με έμφαση αναφέρθηκε στο πρόσφατο συνέδριο που οργάνωσε το ΤΕΕ υπό την αιγίδα του ΟΗΕ: η αυθαίρετη δόμηση είναι μεν παγκόσμιο φαινόμενο, η ένταση και η έκτασή της όμως είναι απόλυτα συνδεδεμένη με το πραγματικό επίπεδο ανάπτυξης κάθε χώρας και προφανώς με ευθέως αντίστροφο δείκτη...

